

روزشمار جنگ

دوشنبه

۱۰ شهریور ۱۳۵۹

۲۱ شوال ۱۴۰۰

۱ سپتامبر ۱۹۸۰

۴۳۷

از اولین ساعات بامداد امروز، پاسگاه‌های مرزی قصرشیرین و سپس خرمشهر مجدداً زیر آتش شدید توپخانه عراق قرار گرفت. گزارش‌ها حاکی است ارتش عراق از ساعت ۳ بامداد امروز، تمامی پاسگاه‌های مرزی این منطقه از جمله تنگاب‌نو، یکه‌شان و خان‌لیلی را هدف آتشبارهای خود قرار داده است. در این درگیری‌ها یک جوانمرد ژاندارمری در تنگاب مجروح شد.^(۱) در این خصوص، «به گزارش گروهان قصرشیرین در ساعت ۳ بامداد، در اثر درگیری بین پاسگاه قلعه سفید و پاسگاه‌های عراقی مقابل پاسگاه مزبور یک گروهان دوم ژاندارمری از ناحیه شکم زخمی و بلافاصله به شهادت می‌رسد. این درگیری تا ساعت ۷ بامداد ادامه داشته است.»^(۲) همچنین، «به گزارش پاسگاه زینل‌کش و گروهان خان‌لیلی، در ساعت ۸:۳۰ دقیقه بامداد امروز، این پاسگاه از طرف کشور عراق مورد حمله قرار گرفت که مأمورین به آتش آنها پاسخ دادند. این درگیری تا ساعت ۱۱:۳۰ دقیقه ادامه داشته است و نیروهای خودی تلفاتی نداشتند.»^(۳) این درگیری‌ها همچنین در تنگ ترشابه به اوج خود رسید و تا ساعت ۱۷ همچنان ادامه داشت. مسئول روابط عمومی سپاه قصرشیرین ضمن نقل این خبر، دلیل شدت درگیری در این منطقه را حساس بودن آن دانست و گفت به دلیل آنکه پاسگاه ترشابه از نظر سوق‌الجیشی به اکثر پایگاه‌ها و پاسگاه‌های عراق مسلط است، بعضی‌ها بیشتر حملات خود را با هدف تصرف این پایگاه متوجه این منطقه کرده‌اند.^(۴)

روابط عمومی سپاه پاسداران غرب کشور نیز در آخرین اطلاعیه خود از اوضاع مرزی قصرشیرین گزارش داد: «در ساعت ۱۱ صبح امروز، درحالی‌که تعدادی از افراد ارتش و مزدوران عراق جهت انجام مأموریت‌های تخریبی عازم مرز بودند در منطقه دربندجوق خسروی مین‌های آماده‌شده آنها منفجر و تعداد ۲۰ نفر از افراد ارتش بعث به هلاکت رسیدند و یک تانک، و یک دستگاه خودرو زیل آنها منهدم شد.»^(۵)

امروز همچنین از ساعت ۶ بامداد، حملات مستقیم عراق به قصرشیرین آغاز شد و چندین توپ

به نقاط مختلف شهر از جمله خیابان خسرو سابق و چهارراه آبشار اصابت کرد. بر اثر این حملات تا ساعت ۸ بامداد، ۳ نفر کشته و ۱۹ نفر از اهالی شهر مجروح شدند.^(۶) آتشباری عراق بر روی شهر قصر شیرین در ساعت ۸ صبح با آتش متقابل نیروهای خودی برای ساعتی متوقف شد.^(۷) اما یک ساعت بعد، مجدداً از سر گرفته شد و در ساعت ۱۰:۴۰ دقیقه بر اثر اصابت گلوله‌های توپ به خانه‌های سازمانی چهل دستگاه این شهر، به چندین خانه خساراتی وارد آمد.^(۸)

حملات آتشباری عراق تا نزدیک ظهر همچنان ادامه داشت. در این حملات همچنین ساختمان‌های شرکت نفت مورد هجوم واقع شد که در نتیجه انبار آن منطقه تعطیل شد و عوامل شرکت نفت ساختمان‌های مزبور را ترک کردند.^(۹)

این درحالی است که هم‌زمان، اقدامات عوامل داخلی عراق نیز کم‌وبیش ادامه دارد. از جمله شهربانی جمهوری اسلامی اعلام کرد که «در ساعت ۶ بامداد امروز، به وسیله عده‌ای مهاجم در نزدیکی این شهر واقع در حوزه استحفاظی ژاندارمری، راه بر اتومبیلی که به طرف قصر شیرین در حال حرکت بود، بسته و به سوی آن تیراندازی می‌کنند. در نتیجه یکی از افراد جمعی تیپ اباذر از ناحیه پا مجروح می‌شود.»^(۱۰)

در یک حادثه دیگر، در منطقه سرپل ذهاب، یک کمپرسی حامل ۶ سرنشین، در بیست کیلومتری این شهر با مینی که مهاجمان کار گذاشته بودند، برخورد کرد و منفجر شد. بر اثر این انفجار ۲ سرنشین کمپرسی شهید شدند. در پی این حادثه، گروه ۷ نفری پاسداران سرپل ذهاب به محل رفتند و موفق شدند یک مین را در تنگ حمام کشف و خنثی کنند.^(۱۱)

از سوی دیگر، به گزارش مسئول روابط عمومی سپاه مرکز: «حدود ۵۰ نفر از اهالی قلخانی که فریب رژیم بعثی عراق را خورده بودند با تحویل دادن سلاح‌های خود به دامن جمهوری اسلامی پناهنده شدند.» وی در این مورد افزود: «نخست سرکردگان این گروه سلاح‌های خود را تحویل دادند و قرار است ۶۰۰ تن از عشایر ایل مزبور خود را به مقامات مسئول معرفی کنند.»^(۱۲)

۴۳۸

تحركات و نقل و انتقال نیرو و تجهیزات و ساخت سنگرها و استحکامات مختلف، همچنین پروازهای شناسایی و تجاوز هوایی از سوی عراق، امروز ادامه یافت تا جایی که گزارش شد: «اخیراً نقل و انتقالات جالب توجهی از ارتش عراق در منطقه نوار مرزی آبادان و خرمشهر مشاهده گردیده و احتمال هرگونه خطر و حمله هوایی وجود دارد.»^(۱۳) همچنین، «برابر گزارش امروز ستاد اروند، نیروهای عراقی در منطقه مرزی شلمچه با کندن سنگر و پیاده نمودن نفرات و گشت زنی خودروها، به فعالیت پرداخته و سنگرهایی احداث [کرده‌اند] که ۳۰ الی ۴۰ نفره می‌باشد و در هر سنگر خمپاره‌انداز نصب نموده‌اند.»^(۱۴) یک خبر مشابه دیگر حاکی است که «دولت عراق روبه‌روی [پاسگاه] فعلیه در خرمشهر و روبه‌روی پاسگاه اروندکنار مشغول فعالیت و احتمالاً ساختن استحکامات می‌باشد.»^(۱۵)

اما جدی‌ترین تهدید و اقدام خصمانه امروز عراق در این منطقه صورت گرفت. به گزارش مرکز فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی، «در ساعت ۲۰ امروز، تعداد ۲ هزار نفر از افراد عراقی با تعدادی تانک در نزدیکی آخرین پاسگاه ژاندارمری خرمشهر بین بصره و گرمک‌علی در حال حرکت به سوی خرمشهر مشاهده شده و قصد حمله به خرمشهر را دارند.»^(۱۶) در همین حال، عراق به نیروهای گارد مرزی خود در بصره دستور داده که هرگونه تجاوز علیه عراق را در نوار مرزی با آتش توپخانه شدیداً سرکوب کنند.^(۱۷)

تمهیدات و تحرکات اخیر و به‌خصوص امروز عراق در نوار مرزی خوزستان، به‌ویژه آبادان و خرمشهر، باعث شد که امروز ستاد هماهنگی نیروهای انتظامی خوزستان خواستار ایجاد تغییر و تحول و تقویت مواضع و استحکامات مرزی توسط لشکر ۹۲ زرهی در مقابل این تقویت محرز و قابل توجه عراق در این مناطق، به‌ویژه منطقه مرزی شلمچه گردد.^(۱۸) در یک اقدام دیگر، امروز گروهان سوم مهندسی از لشکر ۹۲ زرهی با ۲ افسر، ۱۵ درجه‌دار و ۱۶ سرباز به تیپ ۳ دشت آزادگان اعزام گردید تا از منطقه سوبله تا طلائی، اقدام به ایجاد سنگر و مواضع برای این تیپ کند.^(۱۹)

همچنین از آذربایجان غربی خبر می‌رسد که ساعت ۲۲:۳۰ امروز، یک فروند هواپیمای عراقی از طریق پیرانشهر به حریم هوایی ایران حمله کرد که با آتش پدافند مستقر در منطقه متواری شد.^(۲۰)

۴۳۹

همراه با تحرکات و اقدامات تأمینی و ایذایی عراق در مرزهای خوزستان، به‌ویژه منطقه خرمشهر و آبادان، عوامل داخلی وابسته به عراق، موسوم به خلق عرب در مرزهای مجاور مناطق مختلف خوزستان از جمله از حدود شعیب (شویب) تا سعلف به فعالیت و تحرکات خود به نفع عراق و علیه جمهوری اسلامی ایران ادامه می‌دهند. در این زمینه گزارش منابع اطلاعاتی ژاندارمری خوزستان حاکی است: «وضعیت جبهه [عوامل داخلی وابسته به] عراق از سه گروه به شرح زیر تشکیل و از حدود شعیب [شویب] تا سعلف ادامه دارد: ۱. گروه اول تعداد آن ۴۰ نفر و سرپرست گروه شخصی به نام "شیخ مکی" بوده که در حدود ۱۰ روز پیش، شیخ مکی به اتفاق ۲۰ نفر از اعضای گروه خود را تسلیم مقامات ایرانی نموده [است] که اطلاع پیدا نموده عراقی‌ها ۲۰ نفر دیگر گروه [وی] را دستگیر نموده‌اند. ۲. گروه دوم، سرپرست گروه شخصی به نام کریم واغی (ایرانی) ساکن "ابوجاموسی" [ابوجاموسه است که] مدار [فعالیت] گروه برحسب موقعیت و مأموریت کم و زیاد می‌شود و فعالیت آنان در حدود هورالعظیم می‌باشد. در ضمن این گروه وظیفه دارد از طریق آب ۲۰ "کاوزن" و "جراحیه" و عشیره‌های اطراف و همچنین ابوجاموسی که سرپرست گروه بیشتر در آنجا فامیل و آشنا دارد و کار آنها تخریب تأسیسات و حمله به پاسگاه‌های این مناطق و استخدام عامل برای عراق می‌باشد [، اقدام نماید]. ۳. گروه سوم، سرپرست آن "خلف یعقوب" است که این شخص در حدود ۵ ماه پیش بازنشسته شد و سرپرست گروه را برادر "خلف"، "حمید" عهده‌دار است.»^(۲۱)

۴۴۰

درحالی که در مرزهای آبادان و خرمشهر تحرکات عراق هرروز نسبت به روزهای گذشته افزایش بیشتری می‌یابد، در داخل شهر آبادان جریان دادگاه رسیدگی به پرونده متهمان فاجعه آتش‌سوزی سینما رکس، از یک‌سو و تبلیغات شدید گروه‌های چپ و هواداران سازمان مجاهدین خلق (منافقین) برای نمایشی جلوه‌دادن دادگاه و نیز تحریک خانواده‌های داغدار قربانیان این فاجعه از سوی دیگر، اذهان عمومی را به خود معطوف داشته و فضای ملتهب شهر تحت تأثیر این جریان‌ها از اوضاع مرزی بی‌خبر مانده است.

درخصوص پخش نشدن فیلم دادگاه مزبور از صداوسیما جمهوری اسلامی ایران که بهانه خوبی برای سوءاستفاده، به دست گروه‌های سیاسی شهر داده است، امروز اعلام شد که «حجت‌الاسلام علی قدوسی، دادستان کل انقلاب اسلامی، در یک گفت‌وگوی کوتاه درزمینه جریان دادگاه متهمین سینما رکس آبادان، در پاسخ به این سؤال که چرا محاکمه این دادگاه مهم در تهران انجام نشده و نیز چرا خبرهای کامل و گویاتری از این محاکمه در اختیار مردم قرار نمی‌گیرد، گفت: البته اینکه چرا متهمان حادثه سینما رکس در تهران محاکمه نمی‌شوند روشن است؛ زیرا جرم در آبادان واقع شده و شواهد و آثاری که در محل هست همیشه گویاتر است برای اثبات جرم تا شواهدی که از دور، آن هم با فاصله زمانی دو سال و اندی که از این مسئله گذشته است. می‌دانید که در آنجا گروه‌های مخالف تبلیغاتی می‌کردند که به اصطلاح بگویند که دستگاه فعلی خودش تعمد دارد که این محاکمه را به عقب بیندازد و لذا به همین دلایل مدتی تحصن کردند و طبق اطلاعی که ما داشتیم اکثر متحصنین از اعضای خانواده شهدا نبودند بلکه اکثراً از گروه‌های دیگری بودند که به آنها ملحق شده بودند و این مسئله را در پی هدف‌های خود دامن می‌زدند. البته ما قبلاً چندین بار بازپرس فرستاده بودیم و همه اینها معتقد بودند که محاکمات در تهران انجام بگیرد، ولی ما صلاح ندانستیم، زیرا این حربه‌ای [است] برای آن گروه که ثابت کند حرف آنها درست است و ما می‌خواهیم محاکمه [را] دور از چشم شواهد و گواهان انجام دهیم و به این جهت بود که تصمیم گرفتیم محاکمه را در آبادان انجام دهیم.» قدوسی افزود: «فکر می‌کنم در اینجا لازم باشد از رادیو تلویزیون گله کنم که اکثر محاکمات را ضبط می‌کند، لیکن به موقع مردم را از آنها مطلع نمی‌نماید. ...»^(۲۲)

۴۴۱

تحرکات، درگیری‌ها و اقدامات ایزدایی گروه‌های مسلح معارض با نظام در مناطق مختلف کردنشین امروز نیز ادامه داشت.

در یک درگیری بین مهاجمان ضدانقلاب و نیروهای ژاندارمری در منطقه سنج در ساعت ۹ شب، یک جوانمرد شهید و یک استوار زخمی شد.^(۲۳)

سخنگوی سازمان پیشمرگان مسلمان کرد شاخهٔ سنندج نیز اعلام کرد: «در درگیری امروز بین ضدانقلابیون و نیروهای انقلابی در منطقهٔ آویهنک، یکی از برادران سرباز شهید و یک تن دیگر از سازمان پیشمرگان مسلمان کرد به گروگان گرفته شد. در این درگیری به مهاجمان نیز تلفات سنگینی وارد آمد.»^(۲۴)

همچنین به گزارش شهربانی پاوه در ساعت ۱ بامداد امروز، در گردنهٔ رشکا و نوسود بین سپاه پاسداران انقلاب اسلامی پاوه و مهاجمان مسلح ضدانقلاب درگیری رخ داد که در نتیجه یک نفر از افراد سپاه پاسداران به شهادت رسید* و ۲ نفر مجروح شدند.^(۲۵)

گزارش امروز یک منبع اطلاعاتی خودی حاکی است: «اخیراً نمایندهٔ شیخ عثمان [نقشبندی] در روستاهای نوسود برای مردم سخنرانی کرده و به آنها گفته است که در حدود ۲ هزار نفر از افراد مسلح دمکرات، کومه‌له، فدائیان خلق و سربازان عراقی و عناصر حزب رستگاری آماده‌اند با نیروهای مسلح جمهوری اسلامی مقابله کنند و نخواهند گذاشت که نوسود به تصرف افراد دولتی درآید.»^(۲۶)

اطلاعیهٔ سپاه پاسداران غرب کشور نیز حاکی است: «بر اثر شلیک آرپی.جی ۷ مزدوران وابسته به بعث عراق در نوار مرزی پاوه، یک پاسدار شهید و ۳ نفر دیگر زخمی شدند.»^(۲۷)

در این حال، طولانی‌ترین درگیری از ساعت ۱۹ امروز تا ساعت ۸ صبح روز بعد، بین مهاجمان ضدانقلاب و پاسداران و پیشمرگان مسلمان و نیروهای ارتش در منطقهٔ باینگان رخ داد. این درگیری با حملهٔ عوامل وابسته به رژیم عراق از طریق کوه ماکوان و روستای زردوئی از توابع پاوه، به وسیلهٔ خمپاره و سلاح‌های سنگین به شهر باینگان آغاز شد و با مقابلهٔ ۱۲ ساعتهٔ نیروهای خودی، مهاجمان ضدانقلاب پس از تحمل تلفات سنگین مجبور به عقب‌نشینی شدند. در این درگیری یک پاسدار محلی شهید و یک نفر دیگر زخمی شد. طبق این گزارش، سپاه باینگان نیاز شدیدی به مهمات سلاح سنگین دارد.^(۲۸)

دربارهٔ نقل و انتقالات و تحرکات گروه‌های مسلح معاند با نظام در مناطق کردنشین، یک گزارش از منابع اطلاعاتی خودی حاکی است که در اطراف جادهٔ بانه - سردشت، مقدار زیادی سنگربندی شده است و ضمناً صبح امروز تعدادی لندرور افراد مسلح ضدانقلاب را اطراف پل کولپه پیاده کرده و افراد مزبور از طریق ارتفاعات به سمت بانه سرازیر شده‌اند.^(۲۹) گزارش نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی نیز حاکی است: «امروز حدود ۵۰ نفر از مزدوران عراقی که به زبان عربی تکلم می‌نموده‌اند از طریق شیلر وارد ایران شده و پس از شناسایی، منطقه را ترک نموده‌اند.»^(۳۰)

در این حال، در بازرسی از محل یک دفتر آموزش رانندگی در سنندج که متعلق به یک استوار بازنشستهٔ ارتش است، مدارک متعددی علیه نظام جمهوری اسلامی به دست آمد. گزارش خبرگزاری پارس از سنندج در این مورد حاکی است: «امروز دفتر آموزش رانندگی "شهریار" متعلق

* نام آن شهید حسین کنوئی و سومین فرزند شهید از این خانواده تهرانی است. (روزنامهٔ جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۴).

به ابراهیم محمدی یکی از وابستگان رژیم منفور پهلوی به وسیله پیشمرگان مسلمان کرد مورد بازرسی قرار گرفت و مدارک زیر کشف شد: پرونده‌های کانون شماره ۱۰۸۶ حزب منحل رستاخیز، نشریه‌ها، دعوت‌نامه‌ها و تراکت‌های حزب، مقدار زیادی کتاب کمونیستی، نشریه و اعلامیه‌های گروه‌های سیاسی که بیشتر آنها متعلق به کومه‌له است، عکس‌هایی از قاسملو، عزالدین و جلال‌الدین حسینی، عکس و پوستره‌های بسیار زیادی از خاندان منحوس پهلوی؛ نوشته‌ها و اشعار سروده‌شده در وصف شاه معدوم، نوار سخنرانی در جریان تحصن اسفندماه استانداری سنندج علیه جمهوری اسلامی و تعداد زیادی دسته چک متعلق به بانک‌های مختلف. در این مورد یکی از مسئولان سازمان پیشمرگان مسلمان کرد گفت: ابراهیم محمدی استوار بازنشسته، رئیس کانون ۱۰۸۶ حزب رستاخیز و به احتمال زیاد یکی از ساواکی‌های فعال سنندج همان کسی است که در تحصن استانداری که در اسفندماه گذشته از سوی کومه‌له جهت اخراج پاسداران از سنندج ترتیب یافته بود نقش فعالی داشت و نوار یکی از سخنرانی‌هایش به زبان کردی علیه پاسداران و رژیم جمهوری اسلامی موجود است. وی اضافه کرد که ابراهیم محمدی - که در حال حاضر متواری است - خود را برای شورای شهر سنندج کاندید کرده بود که با مدارک به دست آمده به نظر می‌رسد کاندیدشدن این فرد نیز به وسیله کومه‌له طرح‌ریزی شده بود. ...»^(۳۱)

از سوی دیگر، در ادامه اعزام نیرو به منطقه غرب کشور، گزارش خبرگزاری پارس حاکی است: «یک ستون ارتشی مرکب از ۳۶ درجه‌دار و سرباز هنگ ژاندارمری سمنان امروز در میان بدرقه گرم استاندار، مقامات محلی و اقشار مختلف مردم برای مقابله با ضدانقلاب عازم غرب کشور شدند.»^(۳۲)

۴۴۲

در آذربایجان غربی، امروز علاوه بر مهاباد، مناطقی در شاهین‌دژ، تکاب، میاندوآب، ارومیه، سلماس و قطور بر اثر اقدامات ایدایی گروه‌های مسلح غیرقانونی ناآرام بود.

وضعیت شهر مهاباد و اطراف آن همچنان بحرانی و متشنج است و گروه‌های مسلح معاند با نظام مدام به مقرهای سپاه و ژاندارمری این شهر حمله می‌کنند. امروز نیز مجدداً و برای چندمین روز متوالی مهاجمان مسلح ضدانقلاب به مقر سپاه مهاباد حمله کردند که بر اثر اصابت گلوله خمپاره، به ساختمان سپاه آسیب وارد شد.^(۳۳) در این باره، همچنین گزارش خبرگزاری پارس از ارومیه به نقل از استاندار آذربایجان غربی، حاکی است: «دراثر تیراندازی مهاجمان مسلح غیرقانونی به پادگان مهاباد یک سرباز شهید و سرباز دیگری زخمی شد.» استاندار آذربایجان غربی افزود: «پس از حمله مهاجمان، پادگان نیز شروع به تیراندازی متقابل کرد و در نتیجه ۶ تن از مهاجمان کشته و ۲۷ تن زخمی شدند.» این گزارش در ادامه می‌افزاید: «خبرنگار خبرگزاری پارس از ارومیه، کسب اطلاع کرد گروه‌های ضدانقلاب کومه‌له و چریک‌های فدایی خلق در مهاباد درصددند این شهر را صحنه برادر کشی تازه‌ای کنند و فعل‌وانفعالات و تهیه مقدماتی که برای ایجاد سنگربندی و

استحکامات ازسوی این گروه‌ها انجام می‌گیرد مؤید این قصد سوء به شمار می‌رود.^(۳۴)

دراین حال، خبرگزاری پارس به نقل از فرماندار میاندوآب، دربارهٔ پاک‌سازی روستاهای اطراف شاهین‌دژ و تکاب گزارش داد: «برادران ارتشی و سپاه پاسداران گردنه پل ساروق و ۲۴ روستای دیگر را در این منطقه از وجود عناصر مسلح غیرقانونی پاک‌سازی کردند و در چند روز اخیر واحدهای ارتش جمهوری اسلامی و سپاه پاسداران ۲۰ کیلومتر در محور شاهین‌دژ و تکاب پیشروی کردند.» فرماندار میاندوآب امروز همچنین گفت: «مهاجمان مسلح غیرقانونی که مجهز به سلاح‌های سنگین و سبک بودند با دادن تلفات سنگین، در درگیری گردنهٔ ساروق مجبور به عقب‌نشینی شدند و در این درگیری که حدود ۱۵ روز ادامه داشت، ۲ تن از برادران سرباز و یک پاسدار شهید [شدند] و یکی از اهالی روستای پهلوانی نقص عضو پیدا کرد.» بنا به این گزارش، «برادران ارتشی و پاسداران در پیشروی خود روستاهای بادمحمود، فیض‌آباد، قره‌قر، اغسقل، ترمستی، یحرلو، قزاقان‌ترک، باشباوق، کریم‌آباد، پل و دره ساروق، چهارقلعه، حسن‌آباد، شیرمحمد، آنقود، احمدآباد علیا و سفلی، چراغ‌تپه‌ها، یارعزیز، زره‌سوران، الوچلی، تازه‌کند، آغ‌دره‌ها، امین‌آباد و تمام ارتفاعات مشرقی [مشرّف] به روستاها را از وجود عناصر ضدانقلاب پاک‌سازی کردند. پس از عملیات پاک‌سازی، اهالی روستای یارعزیز که از خانه و کاشانهٔ خود کوچ کرده بودند به محل سکونتشان بازگشتند.» فرماندار میاندوآب با اشاره به پاک‌سازی روستاهای احمدآباد علیا و سفلی خطاب به اهالی این روستاها که در بخشداری بوکان به سر می‌برند یادآور شد اهالی این روستاها می‌توانند جهت رسیدگی به کار و زندگی خود، به روستاهایشان بازگردند.^(۳۵)

همچنین در ساعت ۲:۳۰ بامداد امروز، بمبی مقابل گاراژ شخصی به نام مصطفی کرد در کوچهٔ تنورچی‌های ارومیه، منفجر شد که تلفات جانی نداشت، ولی به در گاراژ و اتومبیل داخل آن خساراتی وارد آمد.^(۳۶)

از منطقهٔ سلماس نیز خبر می‌رسد که «ساعت ۲۱ امروز، به‌هنگام مراجعت فرمانده هنگ ژاندارمری ارومیه، از سلماس به ارومیه با اکیپ همراه خود، در بین راه سنجی به تازه‌شهر، مورد حملهٔ مهاجمان [ضدانقلاب منطقه] سنجی قرار می‌گیرند که یک نفر جوانمرد از گروهان ژاندارمری سنجی شهید و یک استوار ژاندارمری نیز به‌شدت زخمی می‌شود.»^(۳۷)

همچنین، یک گزارش حاکی است: «تعداد ۲۰ نفر مسلح به سلاح‌های مختلف به قریه دیشوان وارد و ساعت ۲۰ امروز از طریق چهارستون گردنه رویان به سمت قطور حرکت کرده‌اند و قصد خرابکاری در خط‌آهن و جاده‌ها و یا حمله به پایگاه‌ها و یا کمین در جاده و گروگان‌گیری از پرسنل نظامی را دارند.»^(۳۸)

۴۴۳

باتوجه به درگیری‌های مناطق کوهستانی غرب کشور، موضوع آموزش پاسداران انقلاب برای افزایش بازدهی در این مناطق، مورد توجه مسئولان سپاه قرار گرفته است و اجرای دوره‌های چتربازی برای چند استان کشور، با همکاری نیروهای زبده ارتش در شیراز آغاز شده است. در این زمینه، مسئول روابط عمومی سپاه پاسداران شیراز اعلام کرد که چندی پیش، اولین دوره آموزش‌های رزمی و چتربازی افراد سپاه پاسداران فارس که در شیراز تشکیل شده بود به پایان رسید. هم‌اکنون لزوم برگزاری این دوره‌های آموزشی به لحاظ اهمیتی که در وضعیت فعلی و به منظور جلوگیری از پیشامدهای احتمالی دارد، هرچه بیشتر احساس می‌شود. وی همچنین در مورد مدت زمان این دوره‌ها گفت: «این دوره‌ها یک ماه و نیم طول می‌کشد و دوره جدید متشکل از گروه کثیری از برادران سپاه پاسداران از شهرهای مختلف کشور از جمله تهران، مشهد، اصفهان از دیروز شروع به یادگیری آموزش‌های فوق کردند.» وی افزود: «تصمیم داریم این دوره‌ها را مرتب ادامه دهیم تا ان شاء الله بتوانیم به یک سطح جالبی در سپاه برسانیم.»^(۳۹)

۴۴۴

اخبار و گزارش‌های حوادث مربوط به فعالیت‌های هواداران گروه‌های چپ در شهرهای مختلف ایران، تقریباً به‌طور روزانه در رسانه‌های مختلف کشور و نیز نشریات خود این گروه‌ها منعکس می‌شود. به گزارش روابط عمومی سپاه بوشهر، «در پی کشف یک خانه تیمی متعلق به سازمان پیکار در راه آزادی طبقه کارگر در محلی به نام بمنایع توسط واحد تحقیقات سپاه پاسداران بوشهر، مقداری وسایل چاپ و تکثیر و چندین هزار اعلامیه و کتاب علیه جمهوری اسلامی و مقداری پول و وسایل دیگر به دست آمد.»^(۴۰)

از زاهدان نیز خبر می‌رسد که «به دنبال درخواست معلمین اخراجی آموزش و پرورش ایرانشهر مبنی بر اجازه تظاهرات از شورای تأمین شهرستان ایرانشهر این اطلاعیه منتشر شد: اجازه تظاهرات که در تاریخ دهم شهریور توسط معلمین درخواست گردیده بود بدین وسیله و باتوجه به اوضاع منطقه و جلوگیری از تشنج بیشتر و برابر مقررات، اجازه تظاهرات به هیچ گروه و دسته‌ای داده نمی‌شود و از مردم مسلمان ایرانشهر نیز خواسته می‌شود در تظاهرات شرکت نکنند.»^(۴۱)

در تهران، ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی در گزارشی اعلام کرد: «برابر خبر واصله از صبح امروز، تعداد قابل توجهی از هواداران و اعضای سازمان چریک‌های فدایی در فلکه دوم و چهارم خزانه فرح‌آباد تهران اجتماع کرده و ضمن پخش اعلامیه‌ها و نشریات مختلف سازمان که عمدتاً حمله به دولت آقای رجایی و حزب جمهوری اسلامی است، مبادرت به شروع بحث‌های جنجال‌انگیز و تحریک‌کننده می‌نمایند تا جایی که احتمال درگیری است. مثلاً در بحث‌های خود عنوان می‌کنند که حزب جمهوری اسلامی قصد بمباران تمام مناطق کردنشین و

سرکوبی خلق کرد را دارد؛ دولت آقای رجایی تماماً از حزب جمهوری اسلامی و ارتجاعی است. نامبردگان روی سوابق و عملکرد اعضا و رهبران سرشناس حزب تبلیغات مغرضانه و مسموم می‌کنند و مردم عادی از این موضوع ناراحت هستند.»^(۴۲)

یک گزارش دیگر از ستاد مشترک ارتش خبر از تحرکات گروه‌های به‌ظاهر سیاسی در جنگل‌های آمل می‌دهد. بنا به این گزارش، «در جنگل‌های اطراف آمل حرکت‌های مشکوک دیده شده که اقداماتی از طریق گروه‌های مخالف در زمینه حمل و نقل اسلحه و همچنین استقرار و تعلیمات افراد در جنگل انجام می‌شود.»^(۴۳)

در این حال، امروز روابط عمومی دادستانی انقلاب با صدور اطلاعیه‌ای از مسئولان حزب توده خواست خود را ظرف مدت ۴۸ ساعت برای توضیح مطالبی درخصوص روزنامه‌نامه مردم (ارگان حزب توده)، معرفی کنند. در غیر این صورت، دادستانی مکلف به تعقیب قانونی مسئولان می‌باشد.^(۴۴)

۴۴۵

امروز بخش فارسی رادیو صدای آمریکا در برنامه صبحگاهی خود اعلام کرد: «دریادار مدنی، فرمانده پیشین نیروی دریایی ایران، که نامزد احراز مقام ریاست جمهوری نیز بود، از ایران خارج شده است.» این رادیو افزود: «مدنی به عضویت مجلس اسلامی نیز برگزیده شد، ولی اعتبارنامه‌اش به تصویب نرسید و برخی از عناصر تندرو مجلس نیز خواستار دستگیری و محاکمه وی شدند. گفته می‌شود که مدنی با هواپیما و از جنوب ایران برای پیوستن به دکتر شاپور بختیار، نخست‌وزیر پیشین ایران، به پاریس رفته است.»^(۴۵)

۴۴۶

به دنبال دستگیری چند تن از اعضای دایره اسقفی اصفهان و کرمان، امروز علی‌اکبر پرورش نماینده اصفهان و نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی، اسنادی را درباره دایره اسقفی اصفهان در اختیار خبرگزاری پارس قرار داد.

پرورش در گفت‌وگو با این خبرگزاری اظهار کرد: «مسیونرهای مذهبی در ایران که به ابتکار انگلستان پایه‌گذاری شده است، از جانب انگلستان و آمریکا مشترکاً در تحت حمایت قرار می‌گیرند و ثمره جاسوسی خود را در اختیار این دو کشور قرار می‌دهند.» وی افزود: «اسناد و مدارک افشا شده از سوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اصفهان وابستگی این گروه را به آمریکا و انگلیس و رژیم اشغالگر قدس به خوبی مشخص می‌کند. به عنوان نمونه، در یکی از اسناد که در تاریخ ۳۰ دسامبر ۱۹۶۰ از سفارت انگلیس به دایره اسقفی اصفهان نوشته شده است، از ملکه الیزابت به عنوان مادر کلیساهای اسقفی یاد شده و تأکید می‌شود که پس از مراسم نماز برای رئیس‌جمهور آمریکا دعا کنند. در سند دیگری در رابطه با توطئه کودتای

نافرجام در ایران ذکر شده که ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ دلار امریکایی [به] وسیله سازمان سیا برای دایره اسقفی فرستاده شده که بین ضدانقلابیون توزیع نماید. پرورش درباره اسقف حسن دهقانی نیز گفت: «وی کشیش کلیسای لوقا بوده که با استفاده از احساسات مذهبی جوانان و تبلیغات سوء سعی در فریب جوانان داشت. چون مسئله مشکوک به نظر می‌رسید، گروهی اعمال و رفتار دایره اسقفی را تحت نظر گرفته و متوجه شدند که مسئله تبلیغات مذهبی فریبی بیش نیست و در پس تبلیغات مذهبی، حرکت‌های مشکوک سیاسی است که به مسائل شکل می‌دهد.»

وی در پایان اسناد دیگری درمورد جاسوسی دایره اسقفی در اختیار خبرنگار خبرگزاری پارس قرار داد و گفت: «اسناد بسیاری در رابطه با حقوق‌های ثابت و فوق‌العاده‌هایی که سفارت امریکا برای میسیونرهای شاغل در دایره اسقفی اصفهان می‌فرستاد به دست آمده است. همچنین اسنادی که مربوط به اسرار نظامی ایران از قبیل پایگاه‌های هوایی و دریایی و اسامی پرسنل نیروی هوایی و نقشه‌های فنی پالایشگاه اصفهان و پایگاه هوایی منجیل به وسیله دایره اسقفی تهیه و برای مأموران سیا فرستاده شده است.» پرورش افزود: «اسناد به دست آمده به روشنی بیانگر ارتباط مستقیم دایره اسقفی با شبکه رادیو و تلویزیونی امریکا و انگلیس که درواقع بنگاه‌های خبرپرانی امپریالیسم و صهیونیسم بین‌الملل هستند، می‌باشد.» این نماینده مجلس شورای اسلامی درباره روابط جمهوری اسلامی ایران با انگلیس گفت: «این مسئله مستلزم ترجمه اسناد فاش شده از سوی سپاه پاسداران اصفهان است و اگر بیش از این مطلب روشن شود طبیعی است که دولت و مجلس باید درمورد آنها تصمیم قاطع بگیرند.»^(۴۶)

۴۴۷

رایزنی‌ها و گفت‌وگوها درباره انتخاب و گزینش وزرای کابینه دولت جدید، میان دو جناح حاکم بر کشور، در چند روز اخیر ادامه یافته و اکنون بیشتر به مجادله و مناقشه بدل گشته است. امروز باوجود توصیه حجت‌الاسلام انواری و برخی دیگر از نمایندگان همسو با بنی‌صدر به وی، مبنی بر عدم قرائت نامه‌های او (بنی‌صدر) به مجلس شورای اسلامی و نیز به امام خمینی،^(۴۷) متن این نامه‌ها و پاسخ امام به بنی‌صدر در مجلس قرائت شد و نهایتاً شبانگاه جلسه‌ای در این باره با شرکت بنی‌صدر، رجایی، هاشمی رفسنجانی و دیگران تشکیل شد که تکلیف نهایی بازهم چندان روشن نشد.

در نامه بنی‌صدر به مجلس شورای اسلامی که امروز در مجلس قرائت شد، آمده است: «به آقای محمدعلی رجایی نخست‌وزیر، گفته بودم جز وزرای کشور و دفاع درباره دیگر وزیران نظر نمی‌دهم. از بابت رویه سکوت که بنا گذاشته بودم در پیش بگیرم از فهرستی که ایشان در اختیار من گذاشته‌اند کسانی هستند که درباره بعضی [از] آنها نظر موافق دارم، درباره تنی چند نمی‌توانم حتی بی‌نظر باشم. باین همه، کار را به نظر آن مجلس محترم می‌گذارم. نظر خودم این است که اجرای تام و تمام قانون اساسی در این موقعیت حساس، از هر کار دیگر به صواب نزدیک‌تر، بلکه عین صواب است.»

سپس متن نامه رئیس‌جمهور به امام به این شرح خوانده شد:

«بسمه تعالی، به عرض می‌رساند، امروز بعدازظهر آقای رجایی آمد فهرست وزرا را آورد. غیر از یکی دو تغییر غیراساسی، همان فهرست قبلی است، حتی دو مورد وزارت بازرگانی و کشور را نیز دو نفر گذاشته که مجلس رأی بدهد. نامه‌ای هم نوشته است که به نظر می‌رسانم. به این ترتیب بنا بر همان فهرست است و در آن فهرست اسامی که در جلو آنها علامت گذاشته‌ام همان‌ها هستند که صلاحیتشان برای انتخاب محرز نیست. برای اینکه نمونه‌ای معروض کرده باشم به‌عنوان وزیر همان کسی معرفی شده است که گزارش کذایی را دربارهٔ اطرافیان من تهیه و به خدمت شما آورده است و تقاضای مصرانه کرده بودم رسیدگی و دروغ و راستش معلوم شود. با آقای رجایی بسیار صحبت کردم و فرمایشات صبح شما را که باید با هم تفاهم کنید و همه خدمتگزار اسلام باشید و تضعیف هیچ ارگانی، نه رئیس‌جمهوری و نه مجلس، سود کشور نیست، را گفتم. معلوم شد اعضای هیئت وزیران مثل خود نخست‌وزیر لایتغیرند. با هم در متن نامه ضمیمه موافقت کردیم که به مجلس بنویسم. می‌فرستم، هرطور می‌فرمایید عمل می‌کنم. خود مصلحت کشور و ثبات حکومت را در اجراشدن تام و تمام قانون اساسی می‌دانم، اما همان‌طور که صبح عرض کردم و همواره نشان داده‌ام تصمیم شما هرچه باشد اجرا می‌کنم.

ابوالحسن بنی‌صدر، ۵۹/۶/۸

سپس پاسخ امام به رئیس‌جمهور به این شرح قرائت شد:

«بسمه تعالی، اینجانب دخالت در این امور نمی‌کنم. موازین همان‌طور که کراراً گفته‌ام و سفارش کرده‌ام آن است که آقایان تفاهم کنند و اشخاص مؤمن به انقلاب و مدیر و مدبر و فعال انتخاب نمایند. والسلام علیکم. روح‌الله الموسوی الخمینی.»

اما نامه دیگر بنی‌صدر به مجلس درحقیقت توضیحاتی دربارهٔ نامه سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی خطاب به مجلس بود، بنی‌صدر در این نامه نوشته است: «مجلس محترم شورای اسلامی، نامه‌ای را که در زیر آمده دیروز تهیه شده است، دیشب آن را همراه عریضه‌ای خدمت امام فرستادم و امام پاسخی مرقوم فرمودند که فتوکپی آن دو را می‌فرستم و نیز به ساعت ۱۲ شب پس از آنکه مطلع شدم دستگاه تبلیغاتی نامه‌ای خطاب به مجلس محترم را با سروصدای زیاد پخش

بنی‌صدر امروز در دو نامه به مجلس و امام تلاش کرد ماجرای معرفی کابینه و زیرپا گذاشتن قرارهای خود با نخست‌وزیر را به نفع خود برگرداند. وی همچنین در نامه‌ای به مجلس به بیانیه سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی پاسخ گفت.

کرده است، آن نامه را خواندم و ناگزیر این نامه را به عنوان توضیح می نویسم:

نمایندگان محترم، به شما و همه مردم کشور هشدار می دهم این نامه با ده دروغ، شروع می شود و مرا از هرگونه توضیحی درباره مطلبی که در نامه قبلی به هیئت تشخیص صلاحیت تذکر داده بودم، دایر به اصرار به تشکیل هیئت وزیران خط تضاد بی نیاز می کند. ضابطه اصلی، مخالفت با رئیس جمهوری است و من تنها محض روشن شدن ذهن ها درباره یک موضوع توضیح می دهم.* تشخیص این امر که چه عمل و چه حرفی در خط امام است با آقایان است. هر وقت که اینها بگویند "خط، خط امام است"؛ وگرنه وقتی که مرقوم می فرمایند "موافقت شد" دیگر خط امام نیست. اما مسئله آنجا نیست؛ مسئله اینجاست که نامه من به امام مسبوق به طرحی است برای در دست گرفتن دولت به وسیله یک نیروی مسلح، تحت این عنوان که شرایط قبل از ۲۸ مرداد است. اگر هم طرح اجرا می شد قانون اساسی تعطیل می شد. این طرح در شورای انقلاب نیز عنوان شده است و اثر آن در صورت جلسه شورا برجاست و به گمان من طراحان آن طرح در پی عملی کردن آن هستند و می خواهند امور کشور را، تحت قبضه آوردند و بدین کار توانا نیستند. این وسوسه ها و فریب و القا و ایدئولوژی قدرت از سوی دشمنان اسلام و ایران است و در صورت اجرا دیر یا زود دشمن را بر ما چیره می سازد.

نمایندگان محترم! چه کسی باور می کند که کسانی باشند که این دروغ ها و این توهین ها و افتراها را بنویسد، برای قبولاندن دولتی و دولتی که بدین ترتیب تحمیل شد به راه همکاری و تفاهم برود؟ بنابراین به حکم وظایف قانونی و خطیر بودن وضع، به اجرای قانون اساسی اصرار تمام می دارم. همان طور که امام فرمودند دولت باید دولت تفاهم و وزیران باید پاک و مؤمن به انقلاب، مدیر، مدبر و فعال باشند.»* (۴۸)

بنی صدر درباره نحوه قرائت نامه ها در مجلس، در یادداشت روزانه خود آورده است: «... به منزل آمدم. از مجلس به من تلفن کردند و دو تن از کسانی که نامه را خطاب به آنها نوشته بودم [دو تن از نمایندگان مجلس] از من خواستند که نامه هایی که به مجلس نوشته بودم در مجلس خوانده نشود. من استنکار داشتم و آنها اصرار داشتند. من گفتم "عیب ندارد و اگر می خواهید گفت و گو بشود، بعد این مسئله در مجلس عنوان بشود، حرفی نیست، ولی من موافق نیستم". بعد شنیدم که رئیس مجلس گفته است که من خواستم نامه ها در مجلس خوانده نشود و خوشبختانه آقای انواری توضیح داده است که "نه، ما از رئیس جمهور خواسته ایم که نامه ها خوانده نشود." (۴۹)

به هر حال، شامگاه امروز برای رفع مشکلات و مناقشات پیش رو میان دو جناح، «جلسه ای با حضور آقای دکتر ابوالحسن بنی صدر، ریاست جمهور، آقای محمدعلی رجایی نخست وزیر، حجت الاسلام

* روزنامه کیهان در این باره توضیح داده است: «اشاره به نامه سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی می باشد که در کیهان چاپ نشد.»

** روزنامه کیهان در توضیح صحبت های بنی صدر در مورد اجرای طرح مزبور آورده است: «اشاره رئیس جمهور به وقایع پس از جریان طبس است. در آن زمان، سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی طی طرحی که به شورای انقلاب ارائه داد عنوان کرد که به علت شرایط اضطراری، کشور باید به وسیله یک هیئت سه نفری اداره شود.» (ر.ک: روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۳).

هاشمی رفسنجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی، آیت‌الله موسوی اردبیلی دادستان کل کشور و همچنین اعضای هیئت انتخاب نخست‌وزیر مرکب از حجج‌الاسلام امامی کاشانی، محمد یزدی، محی‌الدین انواری و آقای علی‌اکبر پرورش نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی در منزل ریاست‌جمهوری تشکیل شد. در این جلسه که از ساعت ۲۰ آغاز شد، مسائل مربوط به اعضای کابینه و مسائل جاری و مهم کشور مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.^(۵۰) بنی‌صدر درمورد این جلسه در یادداشت روزانه‌اش در روزنامه انقلاب اسلامی نوشته است: «بعد آقای رجایی و آقای هاشمی و چند تن از نمایندگان مجلس آمدند و تا یک بعد از نیمه‌شب، درباره دولت صحبت شد. من گفتم نسبت به وزرا می‌توان بی‌نظر بود؛ یعنی نظر مخالف نداشت، یا نظر مخالف داشت. ضابطه‌ام برای نظر مخالف نسبت به بعضی از وزرا این است که اگر عده‌ای روش‌های تخریبی را اساس کار قرار داده باشند و من وزارت آنها را تصویب نکنم معنایش این است که به نسل امروز می‌گوییم در جمهوری اسلامی اصل این است که هر حزبی بیشتر ناسزا بگوید، هر که بیشتر تهمت بزند، هر که بیشتر مخالف درست کند، هر که بیشتر اذهان را مشوش کند او احتمال به دولت رسیدنش بیشتر است و این نفی همه تفکر و عمل من است. این نفی معنوی است که براساس آن، مردم رأی داده‌اند. ... بنابراین با کسانی که در این روش‌ها بوده‌اند، نمی‌توانم موافقت کنم و این موافقت را سازش کاری می‌دانم. ... و راجع به ده یازده نفر از وزرا گفتم که مخالفی ندارم. اینکه چقدر توانا به کار هستند و آیا بهترین کسان است، مسئله دیگری است؛ مسئله فعلی ما این نیست، مسئله ما فعلاً این است که ما وزرایی نداشته باشیم که با آنها هرروز مجبور به مجادله باشیم و در رادیو و تلویزیون و روزنامه‌ها یک در میان در مخالفت و ستیز با هم حرف بزنیم. ... مقداری هم راجع به مطالب شب پیش آقای رجایی صحبت شد و ایشان قبول کردند مواردی را که به نظرم نادرست بیان شده است به ایشان یادآور بشوم و وی این موارد را تصحیح کرد.»^(۵۱)

۴۴۸

در جلسه علنی امروز مجلس شورای اسلامی، متن پاسخ نمایندگان نخستین دوره مجلس شورای اسلامی به نامه ۱۸۵ تن از نمایندگان کنگره آمریکا،* خطاب به رئیس این کنگره، قرائت شد. در بخشی از این نامه مفصل آمده است:

«... نامه مورخه دوم جولای ۱۹۸۰، ۱۸۵ نفر از نمایندگان کنگره آمریکا خطاب به مجلس شورای اسلامی واصل گردید. ما لازم می‌دانیم برای روشن‌شدن واقعیت‌های دردناکی که وضعیت غم‌انگیز بخش بزرگی از مردم جهان را پدید آورده است، این نامه را به وسیله جنابعالی در پاسخ به آنان ارسال داریم. ... پس از جنگ جهانی دوم، ملت ما فرسوده از حضور نیروهای اشغالگر و دخالت‌های بی‌حساب قدرت‌های بیگانه برای کسب آزادی و استقلال و پایان دادن به سلطه اجانب و مخصوصاً دخالت‌های استعمار انگلیس همانند سایر ملل

مستضعف جهان مبارزه خود را آغاز کرد و در جهت نیل به چنین اهداف و آرمان‌هایی با دولت‌های دست‌نشاندهٔ اجنبی، خصوصاً شاه و دربارش که مرکز تمامی توطئه‌های ضدملی و ضداسلامی و وسیله اجرای سیاست‌های خارجی بود به جنگ و ستیز برخاست. اما در این صحنهٔ نبرد میان حق و باطل دولت امریکا نه‌تنها در کنار باطل علیه ملت ایران قرار گرفت بلکه خود به‌عنوان یک شیطان بزرگ مرکز و محور تمامی توطئه‌ها علیه ملت ایران شد و با تمام نیرو به پشتیبانی و حمایت از کثیف‌ترین عناصر علیه ملت ایران پرداخت. دولت شما با حمایت از شاه و دربار پهلوی و کنترل ارتش نقشی همانند بریتانیا در کشور ما در پیش گرفت و به دخالت‌های واضح و آشکار در شئون داخلی ایران مبادرت ورزید. اوج دخالت‌های ناروای امریکا در ایران در ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، حکومت قانونی دکتر مصدق را که متکی به رأی و ارادهٔ ملت ایران بود سرنگون ساخته و شاه جنایتکار را که از ترس انتقام ملت به خارج از کشور فرار کرده بود به ایران بازگردانید و یک رژیم کودتایی را بر ما تحمیل کرد. دخالت واضح و صریح امریکا در ایران و تحمیل رژیم ننگین شاه نه‌تنها نقض آشکار تمامی قوانین و مقررات بین‌المللی که نقض قوانین و مقررات خود امریکا نیز بود. قوانین امریکا هرگز به دولت‌های شما و سازمان سیا اجازه نمی‌دهد که در امور داخلی هیچ کشوری دخالت نمایند. ... آقایان! اسناد را در اختیار مردم امریکا بگذارید و بگذارید که آنها خود قاضی باشند. به موجب اقرار و اعترافات مقامات رسمی امریکایی و طراحی و گرداندگی امریکا در کودتای ننگین و بی‌شرمانهٔ ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ و تحمیل رژیم شاه فاسد فراری بر ملت ایران واضح و انکارناپذیر است و این بزرگ‌ترین جنایت امریکا در ایران است. این امر، امریکا را مسئول و شریک تمامی جنایات رژیم شاه در ایران می‌نماید. این جنایات و خیانت‌ها شامل: کشتار ده‌ها هزار تن مردم ایران، (ازجمله کشتار بزرگ ۱۵ خرداد ۴۲ که حدود ۱۵ هزار نفر مردم بی‌دفاع و مظلوم را به خاک و خون کشید)، زندانی و شکنجه کردن صدها هزار نفر از مردم ایران توسط ساواک که به‌دست سیای امریکا تربیت شده بود، تصویب کاپیتولاسیون، ازبین بردن اقتصاد ایران و وابسته کردن آن به سرمایه‌داری خارجی، غارت منابع طبیعی ایران و به‌خصوص نفت، نابودی کشاورزی ایران، طرح ازمین‌بردن فرهنگ اصیل اسلامی، فاسد کردن نسل جوان و آلوده ساختن آنان به مواد مخدر، تبدیل ارتش ایران به یک ارتش وابسته به امریکا و انجام نقش ژاندارم در منطقه و شرکت در سرکوبی آزادی‌خواهان در ظفا، در اردن (سپتامبر ۱۹۷۰) و یا لبنان در جنگ‌های داخلی (حمایت از فلال‌زیست‌ها) ... است. ...

حضور آقای هویزر در ایران در آخرین روزهای قبل از پیروزی انقلاب و طرح‌هایی که اجرای آنها در دستور کار خود قرار داده بودند نشانهٔ تلاش مستمر دولت امریکاست، اسناد و مدارک دخالت‌های ناروا و غیرقانونی مقامات رسمی امریکایی در امور داخلی ایران در مدارک به‌دست آمده از سفارت امریکا و همچنین از مرکز هیئت مستشاران نظامی امریکا در ایران همه نشان می‌دهند که امریکا دائماً و بدون وقفه در امور داخلی ایران دخالت می‌کرده است و هرگز

لحظه‌ای را از توطئه علیه ملت ایران غافل نبوده است. ... دولت امریکا بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران تمامی تعهدات خود را به زیر پا گذاشت و به بهانه‌های واهی میلیارد‌ها دلار اموال ایران را در بانک‌های امریکایی توقیف نمود. کالاهای سفارشی را که تمامی بهای آنها را قبل از انقلاب نقداً دریافت نموده بود حاضر به تحویل نکردید. مقامات دولت امریکا حتی حاضر نشدند صورت حساب میلیارد‌ها سپرده‌های ایران را در حساب‌های بانکی وابسته به دولت امریکا به ایران بدهند و میلیارد‌ها دلار سرمایه ایران توسط عناصر ذی نفع از مقامات رسمی امریکایی حیف و میل گردیده است. ما تعجب می‌کنیم که چگونه و چرا نمایندگان کنگره به این حیف و میل‌ها هرگز رسیدگی نکرده و نمی‌کنند؟ و نمی‌پرسند که سرنوشت میلیارد‌ها دلار سرمایه ایران در حساب‌های بانکی وابسته به مقامات رسمی امریکا چه شده است؟ علاوه بر اینها، دولت امریکا، به عناصر جنایتکاری که در گوشه و کنار ایران علیه انقلاب ایران توطئه می‌کنند، کمک‌های مستقیم و غیرمستقیم نموده و می‌نماید. دولت امریکا مستقیم و یا غیرمستقیم، از طریق دولت بعثی عراق، در حوادث کردستان و خوزستان و خلیج فارس توطئه‌های مداوم علیه جمهوری اسلامی ایران دخالت و مشارکت دارد. دولت امریکا عناصر ضدانقلاب را که سال‌های سال عامل اجرای جنایات شاه و همچنین عوامل اجرای برنامه‌های سیاسی امریکا در ایران بوده‌اند، در امریکا پناه داده است. علی‌رغم درخواست رسمی دولت جمهوری اسلامی ایران از تحویل مجرمینی نظیر سرتیپ رزمی، مسئول آتش‌سوزی سینما رکس آبادان، خودداری نموده است و این خودداری امریکا علی‌رغم توافقی است که در این زمینه به عمل آورده است. آقای سایروس ونس در ملاقات با وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در زمان شرکت در سی و چهارمین اجلاس سازمان ملل در نیویورک، صریحاً وعده داد که ترتیب انتقال و تحویل این مجرمین را به دولت ایران خواهد داد و پیرو همان توافق وزارت خارجه امریکا از دولت ایران رسماً اسامی این اشخاص را دریافت نمود. اما نه تنها دولت امریکا به تعهدات خود عمل ننمود و این مجرمین را تحویل دولت ایران نداد بلکه شاه جانی را نیز به امریکا پناه داد. ... پناه‌دادن به شاه به منزله اعلان جنگ مستقیم امریکا به ملت ایران محسوب می‌شود و به دنبال آن حمله مردم عصبانی و خسته از جنایات امریکا در ایران به لانه جاسوسی و توطئه امریکا در ایران و اشغال آن، یک عکس‌العمل طبیعی بوده است. ممکن است به تصور شما اشغال سفارت یک کشور خارجی و گروگان‌گیری کارمندان آن سفارتخانه ولو مرکز جاسوسی و توطئه، خلاف مقررات بین‌المللی محسوب گردد، اما چه کسانی متجاوزین دائمی با این مقررات بین‌المللی بوده‌اند و هستند؟ چرا امریکا و سایر ابرقدرت‌ها حق دارند و می‌توانند در هر کجا و در هر زمان که اراده کنند، تمامی قوانین و مقررات بین‌المللی را به زیر پا بگذارند و هیچ‌کس هم حق اعتراض نباید داشته باشد؟! اما اگر در برابر خودسری‌ها و تجاوزات، ملتی برپاخاسته و عکس‌العمل نشان بدهد فوری فریاد همین ابرقدرت‌ها بلند می‌شود که قوانین بین‌المللی زیر پا گذاشته شده است! آیا حفظ حرمت این

قوانین فقط برعهده ملل مستضعف است و ابرقدرت‌ها از رعایت قوانین و مقررات بین‌المللی معاف هستند؟ این چه منطقی است؟ دولت امریکا بر طبق کدام یک از اصول انسانی، یا قوانین بین‌المللی حق داشته است که نیروهای نظامی خود را بسیج کرده و به مرزهای ایران تجاوز نماید و هواپیماها و هلیکوپترها و نفرات خود را به خاک ایران (در طبس) سرازیر نماید؟! آیا اینها تخطی آشکار از تمامی مقررات بین‌المللی نیست؟! آیا محاصره اقتصادی ملتی و جلوگیری از حتی صدور مواد غذایی و دارویی با موازین حقوق بشر مورد ادعای شما هیچ تناسبی دارد؟ در این محاصره اقتصادی علاوه بر شرکت خودتان، کشورهای بازار مشترک اروپایی و سایر همدستان خود را نیز دخالت دادید. آیا تصور می‌کنید ملتی که قیام کرده است از این محاصره‌ها وحشتی دارد و یا می‌تواند با این محاصره ما را از پا درآورد؟ بدانید که محاصره اقتصادی شما نمی‌تواند در اراده ملت ما اثر بگذارد و کارایی ندارد. ...

آقایان! چگونه می‌توان از درک و تفاهم بهتر آرمان‌ها و اهداف دو ملت سخن گفت درحالی که محافل حاکمه امریکا و تمامی رسانه‌های گروهی شما در یک توطئه دائم، انقلاب اسلامی ایران را تحریف می‌کنند، اخبار دروغ جعل می‌کنند و به خورد مردم امریکا می‌دهند. شما نگرانی عمیق خود را در مورد انحطاط روابط فیما بین و گسستن آن ابراز نمودید و آن را معلول گروگان‌گیری دانسته‌اید. آقایان، شما، به عنوان دولت امریکا، هرگز با ملت ایران روابط نداشته‌اید. روابط شما در طی سی و چند سال گذشته کلاً و عمدتاً با رژیم شاه بوده است؛ به این رابطه گسسته شده است و دیگر وجود ندارد و دولت امریکا حق دارد از قطع این روابط احساس نگرانی نماید. ... گسستن روابط میان دولت امریکا با جمهوری اسلامی ایران نتیجه گروگان‌گیری نیست، بلکه نتیجه اجتناب‌ناپذیر عملکرد دولت شما در ایران علیه مصالح و منافع ملت ایران می‌باشد. ما نگران گسستن آن گونه روابط نیستیم آنچه که شما باید نگران آن باشید ادامه سیاست تجاوزگرانه دولت امریکاست. ... شما نوشته‌اید که ادامه وضع کنونی، یک بحران در سطح جهانی خلق کرده است. این بحران سال‌هاست که وجود دارد و حاصل عملکرد ملت ایران نیست، بلکه محصول روابط غلط بین‌المللی است که نتیجه جهان‌خوارگی ابرقدرت‌هاست که هر کدام برای خود، میدان نفوذی قائل شده‌اند که دیگری حق تجاوز به آن را ندارد. بحران جهانی نتیجه تنازع میان ابرقدرت‌های تجاوزگر و توسعه طلب شرق و غرب است. ...

اما در مورد گروگان‌ها؛ آقایان! ما از تأثیرات گروگان‌گیری در وضعیت شما مستحضر هستیم. ما از بحرانی که هم‌اکنون دولت امریکا در درون امریکا و در دوره انتخابات ریاست جمهوری با آن دست‌به‌گریبان است مطلع می‌باشیم. ما همچنین از بحران جهانی که دولت امریکا بعد از شکست در ایران و سقوط رژیم شاه با آن روبه‌روست و به مراتب عظیم‌تر و عمیق‌تر از بحران امریکا بعد از شکست در ویتنام می‌باشد، آگاهی داریم، ما همچنین از مشکلاتی که بحران روابط فیما بین برای دولت امریکا در کشورهای اسلامی به وجود آورده است باخبریم. ... اما حل همه اینها را تنها در دست و در اختیار دولت امریکا می‌دانیم، اما چگونه می‌توان به تقلیل بحران خوش‌بین بود،

درحالی که دولت امریکا به توطئه‌های خود هنوز هم ادامه می‌دهد. تمامی اخبار و شواهد حاکی از آن است که دولت امریکا دخالت نظامی جدیدی را در ایران تدارک می‌بیند. ما همین جا اعلام می‌کنیم که دولت امریکا باید بداند که دخالت نظامی در ایران سراسر منطقه خاورمیانه و دنیای اسلام را با یک انفجار عظیمی روبه‌رو خواهد کرد و ما مسئولیت و عواقب هر نوع ماجراجویی‌های نظامی را مستقیماً متوجه دولت امریکا می‌دانیم. دولت امریکا می‌تواند با قبول مسئولیت و مشارکت در عملکردهای رژیم شاه و خسارت‌های جانی و مالی و مادی وارده بر ملت ایران، اولین قدم را برای تقلیل خطرات و مشکلات بحران کنونی بردارد. آقایان! شما می‌توانید در این راه به‌طور مثبت قدم بردارید. و علی‌رغم تمامی گرفتاری‌هایتان بررسی خسارت‌های ناشی از عملکردهای گذشته دولت امریکا، و مطالبات حق ایران، بازگردانیدن اموال شاه و بستگانش را در دستور کار فوری خود قرار بدهید و برای آن سریع‌ترین و بالاترین اولویت‌ها را قائل شوید. در این صورت است که راه‌حل بحران باز خواهد شد. والسلام علی من اتبع الهدی.»^(۵۲)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۵۹/۶/۱۰

۱. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۲، خبرنگار کیهان از قصر شیرین.
۲. سند شماره ۲۷۶۷۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از هنگ قصر شیرین به تهران ژاجا (رکن ۳ - دایره عملیات)، ۱۳۵۹/۶/۱۰؛ و - سند شماره ۴۳۲۲۱۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا ۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا (پست فرماندهی)، ۱۳۵۹/۶/۱۰، برابر اعلام ژاجا.
۳. سند شماره ۲۷۶۷۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از هنگ قصر شیرین به تهران (رکن ۳)، ۱۳۵۹/۶/۱۱.
۴. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۴، خبرنگار جمهوری اسلامی از تهران در ارتباط با مسئول روابط عمومی سپاه قصر شیرین.
۵. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۲، ص آخر، به نقل از اطلاعاتیه روابط عمومی سپاه پاسداران غرب کشور.
۶. سند شماره ۲۷۷۱۴۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از هنگ قصر شیرین به ناحیه کرمانشاه (رکن ۳)، ۱۳۵۹/۶/۱۰؛ و - سند شماره ۲۷۶۷۳۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری کرمانشاه به تهران - ت - ف - ژاجا (رکن ۳)، ۱۳۵۹/۶/۱۰؛ و - سند شماره ۳۴۳۷۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا (رکن ۳) مرکز فرماندهی به وزارت کشور (دفتر امور انقلاب)، ۱۳۵۹/۶/۱۰، برابر گزارش مجدد ناحیه ژاندارمری کرمانشاه.
۷. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۲، خبرنگار کیهان از قصر شیرین.
۸. سند شماره ۹۴۵۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره کل امور انتظامی وزارت کشور به ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۵۹/۶/۱۹، برابر گزارش شهربانی جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۰؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۲، خبرنگار کیهان از قصر شیرین.
۹. سند شماره ۹۴۵۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از رئیس کل حراست صنعت نفت به ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۵۹/۶/۱۰؛ و - سند شماره ۱۴۱۶۵۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (کردستان)، جلد ۱، ص ۲۷۸، از سپاه (مرکز فرماندهی) به مرکز فرماندهی غرب، ۱۳۵۹/۶/۱۱.
۱۰. سند شماره ۴۳۲۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا ۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا، ۱۳۵۹/۶/۱۰، برابر اعلام شاجا.
۱۱. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص آخر، خبرنگار کیهان از کرمانشاه.
۱۲. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۲، ص ۱، خبرنگار کیهان از کرمانشاه.
۱۳. سند شماره ۲۷۶۷۵۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از هنگ قصر شیرین به ناحیه کرمانشاه (رکن ۲ و رکن ۳)، ۱۳۵۹/۶/۱۰، رونوشت به گروهان خان‌لیلی و سومار.
۱۴. سند شماره ۳۷۸۴۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد لشکر ۹۲ زرهی (رکن ۲) به ت - ف - نزاجا (مد اطلاعات)، ۱۳۵۹/۶/۱۰؛ و - سند شماره ۴۳۲۴۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد هماهنگی نیروهای انتظامی استان خوزستان به واحد هماهنگی نیروهای انتظامی خرمشهر، ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۱، برابر خبر لشکر ۹۲ زرهی خوزستان مستند به گزارش ستاد اروند.
۱۵. سند شماره ۳۴۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از منطقه سوم دریایی خرمشهر (عملیات و اطلاعات) به فرماندهی هنگ ژاندارمری آبادان (رکن ۲)، ۱۳۵۹/۶/۱۰.
۱۶. سند شماره ۴۰۹۰۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد لشکر ۹۲ زرهی (رکن ۲) به فرماندهی گردان ۲۲۱ سوار زرهی، ۱۳۵۹/۶/۱۱؛ و - سند شماره ۴۳۲۲۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن خبری، ستاد هماهنگی نیروهای انتظامی خوزستان، ۱۳۵۹/۶/۱۳، ص ۳، به نقل از فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی خوزستان؛ و - سند شماره ۴۲۸۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه (مرکز فرماندهی) به سپاه اهواز و کلیه واحدهای تابعه، ۱۳۵۹/۶/۱۱.
۱۷. سند شماره ۴۳۲۲۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص ۲، برابر گزارش نزاجا.

۳۳. سند شماره ۴۰۹۲۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن خبری، مرکز فرماندهی - عملیات سپاه، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۷.
۳۴. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۲، به نقل از خبرگزاری پارس از ارومیه.
۳۵. روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۲، صص ۱ و ۲؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۲، ص ۴؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۲، ص ۱، همگی به نقل از خبرگزاری پارس از ارومیه.
۳۶. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۴، به نقل از خبرگزاری پارس از ارومیه.
۳۷. سند شماره ۴۲۸۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماج ۳ (مرکز فرماندهی) به ژاجا، ۱۳۵۹/۶/۱۱، برابر اعلام لشکر ۶۴ ارومیه مستند به گزارش ژاندارمری سلماس؛ و - سند شماره ۴۲۵۵۰۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه (مرکز فرماندهی) به سپاه ارومیه، ۱۳۵۹/۶/۱۰.
۳۸. سند شماره ۹۴۷۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (خوی)، ص ۱۲۵، گزارش ژاجا (رکن ۲) دایره اطلاعات، ۱۳۵۹/۷/۲.
۳۹. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۴، خبرنگار جمهوری اسلامی از شیراز.
۴۰. روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۱۱، خبرنگار انقلاب اسلامی از بوشهر به نقل از روابط عمومی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بوشهر.
۴۱. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۷، ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۴، زاهدان - خبرگزاری پارس، ۱۳۵۹/۶/۱۰.
۴۲. سند شماره ۴۳۲۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماج ۳ (مرکز فرماندهی) به سپاه پاسداران و کمیته مرکزی انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۰.
۴۳. سند شماره ۴۰۹۲۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین، ص ۴، برابر اعلام سماج ۳ (مرکز فرماندهی).
۴۴. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۲، به نقل از روابط عمومی دادستانی انقلاب اسلامی.
۴۵. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۷، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۳۲، رادیو صدای آمریکا (فارسی)، ساعت ۸، ۱۳۵۹/۶/۱۰.
۴۶. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۲؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۱۰، هر دو به نقل از خبرگزاری پارس از اصفهان.
۴۷. روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۲۵، صص ۱ و ۲، بنا به یادداشت‌های روزانه بنی صدر، ۱۳۵۹/۶/۱۰.
۴۸. مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره اول، ص ۶۰۵.
۴۹. روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۲۵، صص ۱ و ۲.
۵۰. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۲.
۵۱. روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۲۵، صص ۱ و ۲.
۵۲. مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره اول، صص ۶۰۰ - ۵۹۶.

۱۸. سند شماره ۴۲۳۶۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد لشکر ۹۲ زرهی (رکن ۲) به ریاست رکن سوم ستاد لشکر ۹۲ زرهی، ص ۲، ۱۳۵۹/۶/۱۱.
۱۹. سند شماره ۴۰۹۳۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش استانداری خوزستان، ۱۳۵۹/۶/۱۳، برابر خبر رسیده از لشکر ۹۲ زرهی، ۱۳۵۹/۶/۱۰.
۲۰. سند شماره ۴۲۵۴۹۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه (مرکز فرماندهی) به سپاه ارومیه، ۱۳۵۹/۶/۱۱ و - روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۲، ص ۲؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۲، ص ۴.
۲۱. سند شماره ۲۸۷۱۹۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد هماهنگی نیروهای انتظامی استان خوزستان به واحد هماهنگی نیروهای انتظامی خرمشهر، آبادان و دشت آزادگان، ۱۳۵۹/۶/۱۵، برابر گزارش ناحیه ژاندارمری خوزستان (رکن ۲) به فرمانده لشکر ۹۲ زرهی اهواز (رکن ۲)، ۱۳۵۹/۶/۱۰.
۲۲. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۲، به نقل از خبرگزاری پارس از تهران.
۲۳. سند شماره ۴۲۸۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه (مرکز فرماندهی) به سماج ۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۳۵۹/۶/۱۱.
۲۴. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۵، ص ۴.
۲۵. سند شماره ۴۳۲۲۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماج ۳ (مرکز فرماندهی) به ژاجا (معاون عملیات و اطلاعات)، ۱۳۵۹/۶/۱۰، بنا به گزارش شهربانی پاوه؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۴.
۲۶. سند شماره ۳۴۴۶۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (نوسود)، ص ۲۶۰، از ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران (رکن ۲) به دفتر ریاست جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۵۹/۶/۱۰.
۲۷. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۲، ص آخر، به نقل از اطلاعیه روابط عمومی سپاه پاسداران غرب.
۲۸. سند شماره ۴۲۸۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۲۹. سند شماره ۱۴۱۶۵۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه (مرکز فرماندهی) به سپاه (مرکز فرماندهی غرب)، ۱۳۵۹/۶/۱۳؛ و - سند شماره ۱۴۱۶۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (بانه)، ص ۲۰۱، از سپاه (مرکز فرماندهی) به مرکز فرماندهی غرب، ۱۳۵۹/۶/۱۳؛ و - سند شماره ۴۳۱۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (بانه)، ص ۱۹۹، از سماج ۳ (مرکز فرماندهی) به ژاجا، ۱۳۵۹/۶/۱۲.
۳۰. سند شماره ۹۴۵۴۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (بانه)، ص ۲۱۵، از سماج ۳ (ح - ع) به ت - ف - ژاجا (رکن ۲)، ۱۳۵۹/۶/۲۲، برابر گزارش نواج.
۳۱. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۲، ص ۱۳؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۳، ص ۴، هر دو به نقل از خبرگزاری پارس از سنج.
۳۲. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۷، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۴، سمنان - خبرگزاری پارس، ۱۳۵۹/۶/۱۰.